

Existují ryby, které rybaří?

Skutečně se vyskytují ryby, které rybaří: Rozedrancí. Vyvinuli speciální techniku, aby ulovili svou kořist. Část hřbetní ploutve je přeměněna na „udici“. Na ní se nachází návnada, která podle druhu ryby vypadá jako červ nebo malá rybka. Jiné ryby se k této návnadě přiblíží a – šup, rozedranec je spolkně!

Existují opravdu obří chobotnice?

Ano, skutečně žijí takzvané obří chobotnice. A taktéž obří krakatice – existují tedy velikáni s osmi i deseti chapadly. Pěkně děsivá představa, že? Dlouho se věřilo, že jsou to jen námořnické povídačky. Už dlouho o nich totiž kolovaly mezi námořníky historky, jejich existenci však nemohli dokázat. Tito živočichové totiž žijí ve velkých hlubinách a u hladiny se objevují jen zřídka. Největší jedinci, kteří kdy byli spatřeni, měřili celkem kolem pěti metrů!

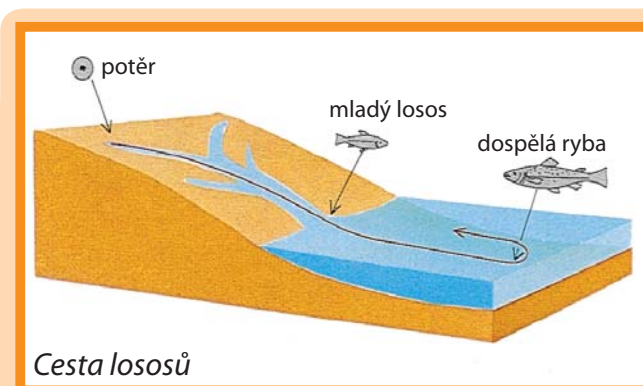

Upravějí klauni vtipy?

Samozřejmě, že ne. Koneckonců jde o ryby! Za své jméno vděčí svému nevšednímu zbarvení: Jsou oranžové s bílými pruhy. Nazývají se také harlekýnky a žijí v sasankách. Nápadně pestré zbarvení má také svůj zvláštní význam. V korálových útesech, kde žijí, je mnoho pestrobarevných ryb. Aby se tyto ryby dokázaly vzájemně odlišit, má každý druh vlastní speciální vzor.

Jak to, že losos plave proti proudu?

Lososi tráví větší část svého života v moři. Když však nastane čas rozmnožování, vracejí se zpátky do trdlišť ve sladkých vodách. Tam se také sami vylíhli! Rok co rok podnikají dospělí lososi cestu z moře zpátky do řek. Jelikož řeky vždy tečou směrem do moře, musí ryby plavat proti proudu. Urazí při tom často stovky kilometrů! Kvůli zásahům člověka do přirozených toků řek se mnohdy lososi nemohou dostat nazpět. Proto se budují takzvané schody. Takto se do svých trdlišť dostanou i přes vodní elektrárny a propusti. Podivuhodná je skutečnost, že mohou žít jak ve sladké, tak slané vodě.

Dokáže piloun něco uříznout?

Piloun používá svou „pilu“ k lovu. Bleskově vjede do hejna ryb a svou kořist pilovitým čenichem usmrtí. Stejným způsobem loví ryby, které si nic netušíc plavou chaluhami. Piloun patří mezi rejnoky a může dosahovat délky až deseti metrů. Díky svému pilovitému výběžku vypadá velmi nebezpečně – pro člověka však nebezpečný není. Ve velkých akváriích můžeme vidět dokonce ochočené pilouny, kteří potápěčům žerou z ruky.

Jsou mořské okurky k jídlu?

Sumýši neboli lidově mořské okurky mají se zahradními okurkami společné jen jedno: svůj vzhled. Ve skutečnosti se jedná o živočichy. Jsou tvořeni podlouhlým kožně svalovým vakem a pomocí svých drobných nožek se pohybují po mořském dně. Sumýši přijímají potravu tak, že nožkami kolem ústního otvoru sbírají malé částičky z mořského dna a vkládají si je do úst umístěných na hlavě. U nás sumýše na jídelním lístku prakticky nenajdeme – zato v Číně je považují za lahůdku.

Umí létající ryby opravdu létat?

Létající ryby neboli letouni mají ve srovnání se svým tělem velmi velké ploutve. I když se ploutve podobají křídlům, nemožňují rybě skutečně létat, dovede však s jejich pomocí alespoň plachtit. Letouni plavou těsně pod vodní hladinou. Když je pronásledují dravé ryby, vyrazí z vody a kloužou vzduchem někdy až do vzdálenosti 50 metrů! Proto se jim říká létající ryby. Při tom kmitají ocasní ploutví až padesátkrát za vteřinu. Někdy i krátce přistanou a pak se zase okamžitě vymrští do vzduchu.

Z čeho se skládají mlži?

Určitě už jste na pláži někdy našli schránky mrtvých mlžů. Živý mlž má dvě zploštělé lastury patřící k sobě. Jsou spojeny pohyblivým vazem, který funguje jako dveřní závěs. Mlži mají velmi silné svaly, pomocí kterých dvojici misek uzavírají a otevírají. Pokusíte-li se otevřít schránku živého mlže rukou, určitě se vám to nepodaří – tak je pevná! Měkké tělo mlže nemá ani hlavu, ani paže nebo nohy, zato však má svalnatou nohu k pohybu a hrabání. Existují dokonce mlži, kteří nohu používají k malým skokům!

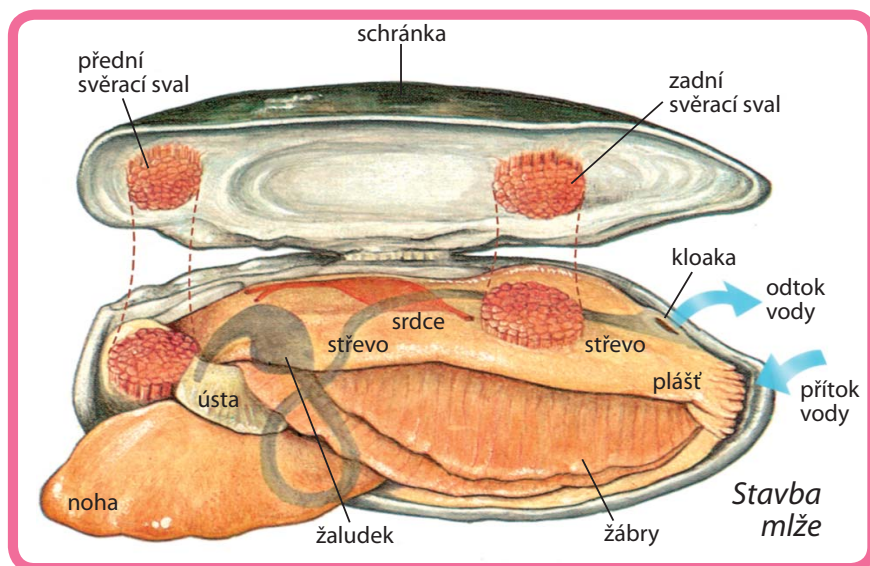

Měkké tělo mlže nemá ani hlavu, ani paže nebo nohy, zato však má svalnatou nohu k pohybu a hrabání. Existují dokonce mlži, kteří nohu používají k malým skokům!

Dodatečná informace

Jak vypadá chov mlžů?

Chovatelé ústřic do moře kupříkladu připevní větší množství umělohmotných pásů zavěšených na šňůře. Na nich se uchytí larvy mlžů a chovatelé je pak přemístí tam, kde mohou nerušeně růst.

Mohou mlži plavat?

Jen velice málo mlžů umí plavat. Ale ti, kteří to dovedou, si vyvinuli skvělou techniku. Velmi rychle otevírají a zavírají obě poloviny schránky. Tím vypudí vodu na okraji a docílí tak pohonu. Kupříkladu hřebenatka takto dokáže uniknout před nebezpečím.

Skutečně slyšíme v lasturách šumět moře?

V lasturách, přesněji ulitách plžů, můžeme slyšet šumění, když si je přiložíme k uchu. Není to však moře, co slyšíme.

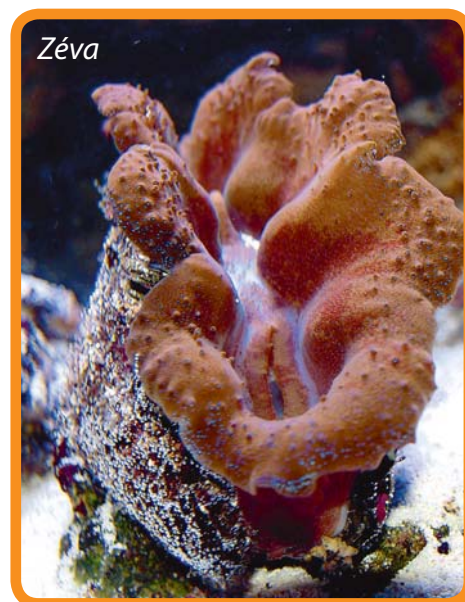
V lastuře se nachází vzduchový sloupec – stejně jako v trubce nebo tubě. Tento sloupec se chvěje a vydává tak vlastní šum. Díky zvukům, které na lasturu působí zvenčí, dochází k zesílení určitých tónů. Proto slyšíme šumění v každém dutém předmětu, který si přiložíme k uchu. Není to však bohužel moře.

Roste krunýř korýšů zároveň s jejich tělem?

Korýši jsou bezobratlí živočichové, nemají tedy vnitřní kostru. Aby bylo jejich měkké tělo chráněno, je kryto tvrdým krunýřem. Ten je, stejně jako vnější kostra mnoha druhů hmyzu, tvořen chitinem. To je sacharid, který je společně s bílkovinami základem vnější kostry korýšů a hmyzu. Korýši se musí podobně jako hmyz tohoto vnějšího skeletu zbavovat, pokud je jim příliš těsný. Neroste totiž zároveň s tělem. Tomuto jevu se říká svlékání. Živočichové si vytvoří krunýř nový, který je zpočátku ještě měkký, ale brzy ztvrdne.

Dodatečná informace

Největším druhem mlžů, který existuje, je zéva obrovská. Dosahuje délky až 1,40 metru a může vážit i 500 kilogramů. Údajně dokáže skřípnout i nohy potápěčů.

Zéva

Kde bydlí raci poustevníci?

Poustevnický rak nemá vlastní krunýř jako ostatní korýši. Aby chránil měkkou zadní část svého těla, skryje ji do opuštěné ulity plže, kterou nosí stále s sebou. Když se cítí ohrožený, stáhne se do „svého domečku“. Jak živočich roste, začíná mu být jeho přibýtek příliš malý. Pak si hledá větší ulitu. Lidé dokonce pozorovali poustevnické raky, kteří se usídlili v plastových kelímcích!

Poustevnickí raci žijí v opuštěných ulitách plžů.

Proč se krabovi palmovému někdy říká palmový zloděj?

Krab palmový je korýš z čeledi Coenobitidae. Žije na ostrovech v západním Tichomoří a v Indickém oceánu. Dospělí jedinci mohou měřit až 40 centimetrů a dosahovat hmotnosti až čtyři kilogramy. Mají červené, odstávající oči a fialové tělo. K původu jeho jména se vážou dva příběhy: Jednak prý dostal takové jméno, protože krabi palmoví sbírají kovově lesklé předměty, jednak skutečně šplhá na palmy a živí se kokosovými ořechy.

Jakého stáří se dožívají želvy?

Želvy sloní se dožívají nejvyššího věku ze všech zvířat světa. Nejnižší věk se pohybuje kolem 150 let, nejvyšší může být i 200 let. Navíc jsou želvy sloní se svou váhou okolo 250 kilogramů nejtěžšími suchozemskými želvami na Zemi. Žijí pouze na několika ostrovech, přesněji na Galapágách a Seychelách. Pro srovnání: Zatím nejstarším člověkem byla žena – Jeanne Calmentová zemřela v roce 1997 ve věku 122 let.

Chřestýš

Leguáni jsou plazi.

mláďata se rodí plně vyvinutá. Plazi jsou studenokrevní živočichové, to znamená, že jejich tělesná teplota závisí na teplotě okolí. Mnozí jedinci se kupříkladu vyhřívají na slunci.

Co jsou to plazi?

Plazi, nazýváni také reptilie, patří do třídy obratlovců. Mají ocas a čtyři končetiny – s výjimkou hadů a některých ještěřů. Jejich kůže je pokryta šupinami. Kládou vejce a dýchají plicemi,

Kde žije největší želva na světě?

Největší želva světa je obrovská mořská želva jménem kožatka velká. Vyskytuje se ve všech teplejších oceánech. Toto pojmenování si vysloužila díky svému tlustému, kožovitému povrchu, který má namísto krunýře. Kožatka velká může dosahovat délky až 2,50 metru a vážit i 600 kilogramů. Proto musí konzumovat velké množství ryb, hlavonožců a měkkýšů, které jsou součástí jejího jídelníčku.

Želva sloní

Proč chřestýš chřestí?

Chřestýši mají na konci ocasu několik tvrdých rohovitých článků, které o sebe navzájem bijí. Chřestění slouží jako varování pro nepřátele, že se nachází tvář v tvář nebezpečnému protivníkovi. Jako všichni hadi musí i chřestýš během svého růstu svlékat kůži. Pokaždé vznikne nový rohovitý článek. Proto dokážeme podle chřestidla určit jeho věk!

Zemřou jedovatí hadi, když se sami kousnou?

Je spíše nepravděpodobné, že by hadi kousli sami sebe. Pokud by ale byli skutečně tak nešikovní, nic se jim nestane. Hadi jsou totiž vůči vlastnímu jedu dokonale imunní.

Jak se pohybuje had?

Tajemstvím hada je plazení. Protože nemá končetiny, pohybuje se takovýmto vlněním. Někteří se stahují a zase napřimují jako tahací harmonika. Potom ještě existují stromoví hadi, kteří mají velmi pevné břišní šupiny, aby se udrželi na kůře stromu. A pouštní hadi se pískem plazí do strany.

Kde žije anakonda?

Anakonda patří do čeledi hroznýšovitých a žije v deštných pralesích jižní Ameriky. Existují čtyři druhy, nejznámější je anakonda velká. Může dosahovat délky až devíti metrů a vážit více než 150 kilogramů, kromě toho je považována za největšího hada světa. Doma je v blízkosti jezer, pomalu tekoucích řek nebo v bažinách. V Brazílii lze anakondy potkat téměř všude, dokonce v blízkosti velkoměst. Požírají hlodavce, ptáky, želvy, kapybary a ryby.

Anakonda

Co dokáže spolknout hroznýš?

Hroznýši jsou obrovští škrtiči, kteří požírají všechny živočichy, na které si vzhledem k jejich velikosti troufnou: krysy, myši, leguány, někdy dokonce malé kajmany. Žijí převážně v tropických oblastech, menší druhy ale také v mírných klimatických pásmech. Všechny usmrcují svou kořist ovinutím a zadušením. Rodí plně vyvinutá mláďata. Nejznámějším druhem je hroznýš královský, *boa constrictor*. Největší, který byl kdy změřen, byl dlouhý 4,50 metrů.

Proč krokodýli pláčou?

Pokud někdo pláče neupřímně, říká se o něm, že „roní krokodýlí slzy.“ Krokodýli totiž nepláčou proto, že by byli smutní. Slzí jim oči, protože žrali příliš rychle. Pak lapají po vzduchu a to tlačí na jejich slzné žlázy.

Krokodýl

Jsou slepýši slepí?

Slepýši mají skvělý zrak. Název slepýš tak nemají proto, že by byli slepí. Protože jich v přírodě ubývá, jsou přísně chráněni. Slepýši mimochodem nejsou hadi, nýbrž patří mezi beznohé ještěrky.